[...]rande a.ʒ.iii. balauſtiarum: pſidie.ʒ.i. corticuʒ mali granati: alu[...]mi[...]ſ. ſcagliole a.ʒ.i. acacie.ʒ.iii. ſepi hircini.ʒ.i.ſ. cōſolide maio[...]ris ⁊ minoris ⁊ medie.a.ʒ.ii. cupularū glandiū.ʒ.iiii. ſanguinis hu[...]mani recentis.℥.vi. omnia iſta icorporent̄ in aqua in qua pellis [...]arietina cū tota lana ſuccida, ſit ꝑ decoctōeʒ liquefacta. pili etiam [...]porcis cōtriti in multa q̄titate apponant̄. gummi vero primo [...]ſoluantur ⁊ cera. poſtea agitentur cuʒ ſpatula: ⁊ puluere ꝑre[...]dicti incorporentur cum eis ⁊ vſui reſeruentur.

¶ Unguentū ad tēpora frontē ⁊ nares ad ſomnū ꝓuocanduʒ. [...]cuius habet̄ deſcriptio ab Auic. ꝑma quarti. ⁊ prima tertii. capi[...]tulo de ſoda. ⁊ eſt hec. ℞ecipe olei de papauere: olei nenufarini [...]ā.℥.ſ. opii: caſie lignee: croci aā.℈.i. fiat mixtura adinuicē abſq[...] cera: ⁊ fiat inunctio de ſero quando vadit dormitum.

¶ Unguentū valens in paſſionib⁹ frigidis ſtōaci. ⁊ dolorib⁹ ei⁹ [...]factis a vētoſitate debilitata v̄tute digeſtiua ſtomaci. ℞. oleorū [...]abſinthii: nardini: maſticini: ablutoꝝ cū vino albo ſubtili odorife[...]ro aā.℥.i. roſarū: corallorū: gariofilorum: cinamōi: ligni aloes: ma[...]cis: menthe: ſpicenardi aā.ʒ.i. miſce: ⁊ fiat vnguentū cū modico cere.

¶ Unguentū ad extinguendū ſupcalefactionē renū. ℞. oleorū [...]roſarum ⁊ violati. aā.℥.i. ſandalorū alborū ⁊ rubeoꝝ aā.ʒ.i. roſaꝝ: [...]corallorum: ſeminis endiuie: portulace aā.ʒ.ſ. ſucci ſempiuiue lactu[...]ce lactis caprini. aā.℥.ſ. aceti: ⁊ cere modicū ⁊ fiat vnguentū.

¶ Unguentū valēs in declinatiōe ſciatice poſt euacuationes. ℞. olei [...]macei vulpini: coſtini: laurini aā ℥.i. mucilagīs fenugreci: ⁊ ſemi[...]nis lini: ſucci rute: ⁊ ſucci agni caſti: calamēti aā.℥.ſ. bdellii: armo[...]niaci mollificati ī aceto aā.ʒ.iii. caſtorei.ʒ.ii.ſ. laudani.ʒ.ii. pigue[...]dinis pulli.ʒ.iii. baccaruʒ lauri: cimini: pulegii: aſſari ana.ʒ.ii. eu[...]forbii.ʒ.i. picis naual̄.ʒ.ſ. ſulfuris viui.ʒ.iii. fiat vnguentū.

¶ Unguentū ad iterficiendū vermes ⁊ educendum eos q̄d eſt [...]multum in vſu ꝑmiſſo tamē cliſteri ex lacte caprino aqua ordei. [...] ⁊ puluere zuccari. ſi ex ipo totus vēter inungat̄. ℞. olei ꝺ abſin[...]thii: olei ꝺ amigdal̄ amaꝝ aā.℥.i. ſucci foliorū pſici: ⁊ matricarie. aā.[...]ʒ.ſ. roſarū: corallorū: farine lupinorū: cornu cerui adufti. aā.ʒ.i. [...]aloes ſuccotrini.ʒ.ii. q̄daʒ addūt de felle thaurino.ʒ.ii. ⁊ modicū [...]aceti ⁊ cere q̄tum ſufficit. ⁊ fiat vnguentum. hoc tū non cōueni[...]ret in acute febrientib⁹. ſed hoc vnguentū cōueniret in tali caſu. ℞. olei citōioꝝ. ꝺ abſinthio aā.℥.i. ſemis plantagīs: portulace: ⁊ endiuie: roſarum: corallorū cornu cerui vſti: farine lupinorum. aā.ʒ.i. aloes ſuccotrini.ʒ.ii. aceti paꝝ. cere q̄tuʒ ſufficit. ⁊ fiat vn[...]guentum. inungat̄ etiam premiſſo cliſteri.

¶ Et ſic eſt finis vndecime diſtinctiōis. Incipit duodecima.

Somni ꝓuocatiuum.	Sedatiuum dolorum.
Aurium dolori.	Oppilationū aperitiuū.
Tuſſi.	Repcuſſiuū ⁊ ifrigidatiuū.
Stomacum cōfortans.	Lenitiuū ⁊ humectatiuū.
Sedans colicam.	Subtiliatiuū ⁊ humectatiuū.
Prouocatiuū vrine.	Reſolutiuū ⁊ repercuſſiuū.
Ad defedationes ⁊ cicatrices cutis.	Reſolutiuū ⁊ calefactiuū.

¶ Duodecima diſtinctio eſt de oleis.

Et eniʒ multiplex oleoꝝ operatio. Alia eniʒ ſunt que ꝑ expreſſionē fiunt. Alia vero que per ipreſſionē ſicut q̄n aliq̄d materiale ſuſcipit id quod in alio eſt ſcd̄m ſpecieʒ ſuā. Alia quoq̄ȝ fiunt per reſolutionē: q̄n virtute caloris diſgregant̄. Et conſtat ꝙ plurigena ſunt in concreto occultata: ⁊ hoc maxime alchimiſtaꝝ ē. Et nos de his experiemur que poſſumus. Tu aūt aggredere alchimiſtas: ⁊ agitare cū illis. Primo autē de naturis oleoꝝ ⁊ operationū modis q̄ per expſſionem: fiunt ꝺ his ⁊ de aliis ſi deus voluerit aggrediemur.

¶ Hec ē duodecia ⁊ vltia diſtictio hui⁹ antidotarij in q̄ deter[...]minat ꝺ mō ꝯpōnis oleoꝝ ⁊ ꝺ eoꝝ virtutib⁹. ¶ Fiūt.n. olea q̄n[...]q̄ ꝑ expſſionē ſicut exp̄mit̄ ab oliuis amigdalis ⁊ ſilib⁹ q̄nq̄ȝ ꝑ [...]ipreſſionē ⁊ virtutē quā recipit oleū ab aliqua re itrinſeca ſecum [...]admixta ſic̄ q̄nq̄ȝ aliq̄d materiale ſuſcipit illud q̄d in alio eſt ſcd̄ȝ [...]ſpeciem. vt eſt in oleo camomillino: ⁊ rutaceo. Fit etiam oleum [...]quandoq̄ȝ per ſublimationem ſicut in oleo de lateribus.

¶ Ultimo colligit̄ oleū per emanationem ab aliqua re extrinſeca ſicut oleū balſami q̄d a quadā plāta emanat. Et oleū petroleum q̄d vt dicitur a quodā ſtipite fluit. Et de pluribus iſtoꝝ facit mentionem. ⁊ hoc eſt q̄d in lr̄a dicendo itelligit cum dicit. Eſt multiplex oleorum preparatio.

o Leum de amigdalis dulcib⁹ aſperitatē lenit gutturis: ⁊ pulmonis: ⁊ partiū oiuʒ exterioꝝ: ⁊ omnes durities: ⁊ ſiccitates membroꝝ ⁊ iūcturarum: ⁊ ꝯfert ethicis: ⁊ impinguat: ⁊ augmentat ſꝑma. Et iniectuʒ ꝯfert ardori vulue: ⁊ veſice. Et modus operatōis eſt. Recipe ex amigdalis mūdatis ab vtroq̄ȝ cortice quātitatē quā volueris: ⁊ tere cōtritione vltima: ⁊ fac paſtones ex eis: ⁊ dimitte in loco calido ꝑ ſpatiū ſicut horaꝝ.v. Deide iteꝝ tere: ⁊ pone ī zaynari: ⁊ ſtringant̄: ⁊ exprimant̄ ⁊ emanabit oleū. Si aūt in vaſe duplici: ſicut ꝑ hore ſpaciuʒ coxeris. deinde ipreſſeris in zaynari emanabit abundantius. At ſi amigdalis tritis ſacellos ipleueris: ⁊ ſub ciere calido aut arena calida iter pannos ſepelieris: ⁊ poſtea expſſeris: abundabit oleum. Modus operatōis alius eſt: malaxent̄ in tina ſic̄ paſta malaxat̄: ⁊ ſit domus ī qua malaxant̄ calida: ⁊ fundat̄ deſuꝑ aq̄ calida paꝝ: ⁊ ſtet pila decliuis vbi emanat oleum. ⁊ dum ſic expreſſeris abūdabit. zaynari āt planta iferior ſit hn̄s ꝯcauitatē ⁊ emunctoriū in parte decliuiori: ⁊ in iferiori parte ſit glob⁹ iuxta formā capacitatis ꝯcauitatis vt ſigillet oī hora ambitu vacui. hic ergo erit modus forme ei⁹.

¶ Iſtud eſt ꝑmū oleū: q̄d fit ex expſſione tpate ꝯplexiōis in caliditate. ī humiditate aūt tranſit ꝑmū gradū. ⁊ eſt multū in vſu ꝓpt̄ eius vtilitates. lenit ⁊ humectat aſpitates male ꝯplexiōis ſicce pn̄cipalr̄ gutturis. ⁊ pulmonis linitū ab ex̄. ⁊ ꝑ os aſſumptū paulatim labendo. Sʒ opatio ei⁹ ꝑncipalr̄ eſt ad leniēduʒ ptes pectoris. vn̄ ꝯfert tuſſi ſicce ſi ex ipo ptes extrīſece. vbi coſte ſituātur liniant̄. ꝯfert & iūcturis exiccatis. vt podagricis euenit q̄n nodoſitates fiūt ī eis: ⁊ ſimr̄ ꝯfert ethicis: ⁊ ꝯſūptis ſi ſpōdiles dorſi. ⁊ ptes pectoris vngāt̄ ex eo: ⁊ maxie ſi cū ipo fi. ꝑmixtio olei violacei ſtāte febre: ethica: ⁊ alia ꝺ aduſtis hūorib⁹ corp⁹ ꝯſumētib⁹.

o Leū ꝺ amigdalis amaris ē aperitiuū oppilationū carminatiuū ventoſitatuʒ ⁊ reſolutiuū: ⁊ ꝯfert dolori auriuʒ: ⁊ ſurditati: ⁊ ſibilo. lenit aſperitates: ⁊ delet pannū faciei: ⁊ confert doloribus neruorū ⁊ duritieʒ eorum lenit: ⁊ modus ꝯpoſitionis ei⁹ eſt ſicut diximus de oleo de amigdalis dulcib⁹.

¶ Oleū de amigdalis amaris ī caliditate aſcēdit ad ꝑmū graduʒ cū virtute hūectatiua ⁊ aliqualr̄ dēſiccatiua ꝓꝑ amaritudinē q̄ ē in ipis. ⁊ iō ē apitiuʒ opilationuʒ oiuʒ vētoſitatuʒ carmiatiuū ſubtiliatiuū ⁊ reſolutiuū. vn̄ ꝯfert dolori auriuʒ a mā̄ia frigida vel a vētoſitate: ⁊ ꝯfert ſurditati ⁊ ſibillo reſoluēdo vētoſitatē. ⁊ oppilatiōes remouēdo. ⁊ ꝯfert aſpitati faciei remouēdo lētigines in facie: ⁊ ꝯfert dolorib⁹ neruorū factis a cā frigida: ſʒ vſus ei⁹ ꝑncipalis eſt ad dolores auriū premiſſa aliquali euacuatione vt conuenit in egritudine qualibet materiali.

o Leum de nucibus groſſarum ventoſitatum eſt reſolutiuum: ⁊ cōfert tumoribus: ⁊ contritionib⁹ neruoꝝ ⁊ puncture eoꝝ: ⁊ ꝓprie cum calce lota. ⁊ cōfert ſcabiei. ⁊ modus ꝯpoſitionis eius eſt ſicut diximus.

¶ Oleū ꝺ nucib⁹ nō ē ī vſu: nec ꝑparatū reperit̄: tū v̄tus ei⁹ eſt ſicut v̄t⁹ olei ꝺ amigdalis dulcib⁹ niſi ꝙ in eo ſunt q̄dā ptes acute nitroſe ⁊ ſalſe mordicatiue in tm̄ ꝙ q̄nq̄ȝ nuces comeſte vlcerant ptes gingiuarū ligue ⁊ palati: quapropter aliqualiter tēdit verſus ꝯplexionē calidā ⁊ ſiccā: licʒ ſiccitas ꝑdominet̄.

o Leum de auellanis: cōfert dolori artetico et dolori neruoꝝ. ⁊ ei⁹ modus eſt ſic̄ dixim⁹.

¶ Oleū de auelanis nō ē in vſu. eius tū ꝯplexio ē calida verſus ſcd̄m gradū cum aliquali ſiccitate.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0149-0
DFG

Leuz de criſomillis ſedat dolorē ani: ⁊ emo
o roidaꝝ: ⁊ reſoluit tumores in eis: ⁊ tumores
vulneꝝ: ⁊ īpedimēta ligue ⁊ dolores auris.
Et modus ꝯpōnis eius eſt ſicut diximus.
¶ Oleū de criſomillis.i.de nucleis criſomilloꝝ nō eſt in vſu. ſꝫ
eſſet ꝯueniens oībus diſpōnibus qbus cōuenit oleum de amig
dalis amaris. veꝝ ē q̄ eſt maioris mordicatiōis ⁊ aptionis ac ēt
reſolutiōis. ⁊ ēt pncipalr ꝯfert ad aperiendū emorroidas ſiccas.
vñ eſt ſedatiuū doloꝝ euenientiū in partib⁹ illis.
Leuz de pſicis oppilōes aperit: ⁊ ꝯfert do
o lori auris ⁊ occidit vermes in eis: ⁊ linif ſum
me calidū ⁊ necat vermes vulnerum: ⁊ ꝯfert
dolori ani ⁊ emorroidarum: ⁊ tumoribus coꝝ ⁊ ope-
ratio eius eſt ſicut diximus.
¶ Oleū de pſicis.i.de nucleis pſicoꝝ non eſt in vſu. Habet tñ
virtutes quas habet oleum de criſomillis.
Leum de been icidit: abſtergit: mundificat ⁊
o aperit oppilatiōes: ⁊ iniectum per aures con
fert ſurditati: ⁊ ſibilo ⁊ doloribus earum: ⁊ re
ſoluit ſcrofulas iniectū ſilr ſup apata dura: ⁊ ſplenez:
⁊ epar: ⁊ cōfert ſpaſmo: ⁊ egritudinibus neruoꝝ frigi
dis: ⁊ confert morphee: ⁊ feditati cutis: ⁊ veſtigijs vl
cerum: ⁊ lentiginibus. ⁊ confert doloribus iūcturaꝝ
Et modus operatiōis eſt ſicut olei de amigdalis.
¶ Oleū de behen icidit ⁊ abſtergit nō eſt in vſu.
Leum de cherua groſſas ventoſitates diſſol
o uit: ⁊ carminat: flegma quoqꝫ viſcoſum atte-
nuat: ⁊ confert dolori ſtomaci ⁊ dolori co-
lon: ⁊ ileon cum virtute: ⁊ confert hydropiſi inunctū
aut dibitum: aut cliſterizatum. Et eſt operatio eius
ſicut diximus.
¶ Oleuz de kerua.i.de cathapucia nō eſt in vſu.
Leum de chartamo confert icteritie oppila-
o tioni. ⁊ dolori ſtomaci. ⁊ dolori colon. ⁊ ꝯfert
iuuamētū manifeſtū oppilationi pectoris et
pulmonis. ⁊ mūdificat ea. ⁊ clarificat vocē. Modus
operationis eius eſt ſicut diximus.
¶ Oleū de carthamo non habef in vſu.
Leum de nuce indica: ꝯfert dolori neruoꝝ.
o ⁊ lenit pectus ⁊ pulmonem et clarificat vocē:
et impinguat. ⁊ addit in ſpermate. Et ei⁹ ope
ratio eſt ſicut diximus.
¶ Oleū de nuce īdica nō eſt in vſu.
Leum de ceraſis articulorum dolori cōfert
o cum virtute: ⁊ mundificat ⁊ abſtergit fedita-
tem cutis: ⁊ delet pannum: ⁊ lentigines: ⁊ iu-
uat ad expulſionē lapidis: qui in renibus ⁊ veſica eſt
Et eius operatio eſt ſicut diximus.
¶ Oleū de ceraſis.i.de nucleis ceraſoꝝ nō eſt in vſu. In opatio
nibus tñ ꝯuenit cū oleo de pſicis ⁊ de criſomillis.
Leū de almahaleb forti⁹ eſt in oī re q̄ȝ oleū
o de ceraſis. Et eius opatio ſicut illius.
¶ Oleū de almahaleb non eſt in vſu.
Leum de granis citri ⁊ citranguloꝝ. Cōfert
o dolori artetico. ⁊ tumorib⁹ ſupueniētibus. et
ſunt lelenge. ⁊ expellit lapidem renuz. ⁊ veſi-
ce. Et eius operatio eſt ſicut diximus.
¶ Oleū de granis citri non eſt in vſu.
Leum de fiſticis ⁊ pineis. Impinguat epar.
o ⁊ confert dolorib⁹ eius: ſtomaco tñ nocet. et
cōfert dolori renuz potenter: ⁊ auget ſperma
Et eius operatio eſt ſicut diximus.

¶ Oleū de fiſticis ⁊ pineis nō eſt in vſu nec ꝑparatū reperif.
Leum laurinum confert dolori epatis. ⁊ emi
o cranee frigidis ⁊ dolori neruorum. ⁊ iunctu-
rarum. ⁊ confert neruis leſis a frigiditate: ⁊
confert dolori ſtomachi: ⁊ dolori colico. ⁊ renum. et
dolori matricis epatis ⁊ ſplenis. ⁊ dolori viſcerum.
Et modus eius eſt talis. Accipe de granis lauri ma-
turis quantum volueris. ⁊ dum adhuc ſunt recentia
tere in pila. et fac bullire cum aqua in caldario. Dein
de exprime in zaynari plano non habente concauus.
⁊ collige ex aqua quod ſupernarat oleum. Deinde ite
rum exprime grana ꝯtrita in zaynari habenti vacuū:
⁊ infunde aquam calidam. ⁊ collige oleum. Et repo
ne: ⁊ adminiſtra vbi oportet.
¶ Oleū laurinū qḋ per expreſſionē fit. eſt multū in vſu. ⁊ pnci
palr cōuenit oī male cōplexioni frigide materiali ⁊ nō materia
li. vnde cōfert dolorib⁹ epatis. ⁊ emigranee ⁊ neruoꝝ ⁊ iunctu
raꝝ factis a cā frigida. ꝯfert ēt dolori ſtomaci ⁊ dolori colico fa
ctis a ꝯſilib⁹ cauſis: vel a vētoſitate groſſa. eſt.n. materieꝝ groſ
ſaꝝ reſolutiuū ⁊ ſubtiliatiuū: ⁊ qñqꝫ ponif in cliſterijs ī cura co
lice facte a vētoſitate groſſa: aut a flegmate frigido īducente ex
tenſionē in īteſtinis. Eſt ēt cōueniens ad inungendū nucā ſpon
diles ⁊ partes mollificatas in paraliticis.
Leum de granis viridibus. ⁊ eſt albotin: cō
o fert ſigillationi vulneruz. ⁊ eſt materia empla
ſtrorum multorū. ⁊ confert ſpaſmo ⁊ tetano.
⁊ duritiei neruorum. Et modus operationis eius eſt
ſicut olei de granis lauri.
¶ Oleum de granis viridibus producentibus terbentinam
non eſt in vſu.
Leum de ſtinco ſtomacuz. ⁊ mēbra nerucſa
p ꝯfortat. ⁊ iuncturas laxas et carnes robuſtas
reddit: ⁊ fit ſic oleum de lauro vel oliuis.
¶ Oleū de ſtincho nō eſt in vſu.
Leum de balſamo fit ex planta longitudinis
o cubiti vnius: aut duorum ad plus ſimilis ru
te agreſtis. Cortici cuius ſi acciderit ſcarifi
catio: aut ſcalpellatio ex parte ortus ſolis fluunt ſicut
lachryme pinguedinis. ⁊ eſt dimel balſen.i. pinguedo
balſami. Et quandoque accipiunt palmites plante
in pricipio veris ⁊ terunt in pila. ⁊ coquunt in aqua:
⁊ exprimunt in zaynari. et vocatur oleum balſami.
Et quandoqꝫ teruntur palmites. ⁊ fundif ſuper eos
oleum antiquum. et ponitur in ſole diebus quadragin
ta. Deinde coquatur in duplici vaſe: et iterum inno
uantur in eo alij palmites: et ita tertio. Deinde cola
tur et reconditur.
¶ Oleū de balſamo qḋ per emanatōez colligif in partib⁹ orien
talib⁹ eſt multū in vſu: ⁊ eius cōplexio eſt calida cū virtute aliq̄
liter humectatiua. Eſt ſubtiliatiuū ⁊ lenitiuum duritiez: ⁊ maxi
me ꝯfert ad ſubtiliandū ⁊ remouendū veſtigia turpia. ⁊ cicatri
ces q̄ remanēt poſt ꝯſolidata vlcera. Eſt ēt penetratiuum valde
ad partes ꝓfundas. ⁊ cōfert oī male ꝯplexioni frigide: ⁊ dolori
bus neruoꝝ ⁊ iuncturaꝝ ⁊ pmixtum cum alijs medicinis per
tat virtutes illaꝝ ad mēbra intrinſeca ⁊ remota. vnde permiſcet
⁊ ſumme confert cū medicinis vrinaz ꝓuocantibus aſſumptū p
os vel inunctū ab extra in partibus renū pectinis ⁊ colli veſice.
Et nota q̄ verū oleū balſami colligif tpe veris cum planta ex
ſcīdif: ⁊ exīde emanat. ⁊ ſic collectū ē in parua q̄ntitate. Alio mō
accipiunf folia. ⁊ ſemē hui⁹ plāte. ⁊ per. xl. dies in ſole īfundunf
in oleo oliue. deīde fit expſſio talis olei. et tale in magna q̄ntitate
ibi ꝑparaf. ſꝫ non eſt tāte v̄tutis q̄̄te eſt ꝑmum.
Leū de granis ſiſami impinguat. et addit in
o ſpmate: et lenit duritics. et aſpitates: et clari
ficat vocē: et lenit guttur et eſt materia alioꝝ

oleorum multorum. Et modus ↄpo̅nis eius eſt ſicut olei de amigdalis preterq̄ꝫ opꝫ vt grana ſyſami prius excorticent̄. Et modus operatio̅is eius eſt. Mundet̄ ſyſamus ab omnibus immundicijs: deinde roretur ſuper ipſum aqua cuꝫ ſale pauco. ꝛ confricetur manibꝰ iterūqꝫ roretur donec madefiat: poſtea expandat̄ vt exiccet̄: deide aſſetur aſſatione modica: ꝛ ponat̄ in ſacculo panni aſperi: ꝛ fricetur multuꝫ donec excorticet̄: deinde mundet̄ a corticibus: ꝛ molat̄ cum molis: ꝛ fiat alrachine: ꝛ de cetero trahat̄ oleum ſicut de amigdalis. Et qn̄qꝫ trahit̄ oleum p̄terq̄ꝫ excorient̄: ꝛ eius op̄atio eſt. vt aſſet̄ primo ſyſamꝰ: deinde molat̄: ꝛ fiat alrachine: ꝛ trahat̄ oleum ſicut diximus.

¶ Oleū de granis ſiſami ſi̅itudinem hꝫ in modo operatio̅is cū oleo de amigdalis dulcibꝰ. no̅ eſt in vſu nec p̄paratur.

o Leum de ſemine lini ↄfert ad ſpaſmū: ꝛ lenit duritie̅ neruoꝝ ꝛ iuncturaꝝ: ꝛ e̅ medicina magna egritudinibꝰ ani: ſicut ſunt apata: ꝛ emoroide: ꝛ ragadie ꝛ dolori pulſatiuo. Et modus operationis eiꝰ eſt ſicut olei ſiſamini preterq̄ꝫ non oportet vt excorientur ſemina lini.

¶ Oleū de ſemine lini lꝫ p̄paret̄ medicinalr̄: raro tn̄ hr̄ in vſu. ꝛ hꝫ ſimilitudine̅ in ↄplexione ꝛ mo̅ operatio̅is cū oleo de camomilla ꝛ de aneto ꝛ e̅ anodinū ꝛ ſedatiuū dolorū in neruis.

o Leum de granis papaueris co̅fert febri: ꝛ ſabare: ꝛ lenit pectꝰ multe aſperitatis: ꝛ impinguat: ꝛ fit ſic̄ de ſemine lini.

¶ Oleū de granis papaueris ſatis eſt in vſu licet plus p̄paretur ſm̄ deſcriptio̅eꝫ quā ponit īferius: p̄ncipalis eius operatio eſt ad ſomnū p̄uocandū qn̄ cauſa vigiliarū eſt mala complexio calida cū aſcenſione vaporuꝫ acutorū ad caput. ſi ex ipſo inungantur tempora nares aures ꝛ tota frons.

o Leū d̄ ſemie lactuce: valꝫ ſic̄ oleū papaueris Et modus op̄atio̅is eius eſt ſicut illius.

¶ Oleū de ſemine lactuce non eſt in vſu: magiſtralr̄ tame̅ ↄueniret ad remouendū malas co̅plexiones calidas.

o Leum de ſemie cucurbite: citrulli: ꝛ cucumeris: ꝛ melonis co̅fert febribꝰ iſlammationuꝫ: ꝛ omni iſlammatio̅i: ꝛ ardori vrine. ꝛ ſunt efficacia. Et modus op̄ationis eoꝝ eſt ſicut diximus de ſyſamo excorticato ſiue ſeparatiꝫ: ſiue co̅iunctiꝫ facere decreueris. Ex multis aūt ſeminibꝰ olea fieri pn̄t: ꝛ hn̄t virtute̅ ſeminū eoꝝ de q̄bus ſermone̅ no̅ edimꝰ: ꝛ ex multis nucleis fructuū ſimilr̄. ꝛ ex multis fructibꝰ: quoꝝ op̄atio ſimilis eſt eorum que diximus. Fiunt āt olea per ip̄reſſionem ſicut imprimit forma ſigilli in rebabili ſuſcipere illaꝫ. ꝛ proprie quando aliquid ſtans ſicut materia ponitur in neceſſitate factum habile vt ſuſcipiat virtute̅ quā res alia ſortita eſt a ſpecie ſua: ꝛ modi oleoꝝ huiꝰ p̄eparatio̅is diuerſi ſunt: ꝛ nos haꝝ diuerſitatū modos multos trademꝰ ſi deus voluerit.

¶ Oleum de ſemine cucurbitarum melonum indoruꝫ: ꝛ citrullorum non eſt in vſu. ſimilem tamen habet virtutem cum oleo lactuce. ꝛ violaceo ꝛ c̄.

o Leum roſatum completuꝫ eſt confortatiuū: ꝛ reſolutiuum conuenienter lenitiuum ꝛ ſedatiuum. Rude vero eſt extinctiuum inflammationum: confortatiuum: aggregatiuum: inſpiſſatiuum ꝛ prohibitiuū curſuum: propter qꝺ potentiſſimum eſt potatum ad diſſinteriam: ꝛ ad fluxum materieruꝫ per corpus: ꝛ differt completum a rudi: quoniam completi materia eſt ex oliuis completis ꝛ folijs roſarum co̅pletarum. Rudis autem materia eſt ex oliuis quibus nondū accidit completio ꝛ maturatio. ꝛ ex folijs que non reſerarunt nodos ſuos. Et modus compoſitionis eius eſt. vt accipiat̄ oleum de oliuis: aut oleuꝫ ſiſaminum recens lauetur cum aqua fontium: lauationibus pluribus. Deinde accipe folia roſarum rubearū recentium contuſarum quantitatem ſufficientem: ꝛ ſepellias in oleo quod modo lauiſti: ꝛ reconde in vaſe vitreo: ꝛ obtura orificium eius. ꝛ exponas ſoli per dies. vij. Deinde coque in vaſe duplici per horas tres. Deinde fac permutationem foliorum roſarum: ꝛ vtere alijs recentibus: ꝛ dimitte per alios dies. vij. Deinde exerce coctionem in eo: ſicut feciſti prius: ꝛ fac denuo permutationem foliorum roſarum. ꝛ proijce ſuper illud aque infuſio̅is roſaruꝫ quā tradidimus in capitulo de ſyrupis: ſic̄ quātitas olei: ꝛ ſtringe orificiuꝫ vaſis: ꝛ dimitte in ſole p̄ dies. xl. Deide excola. ꝛ iteꝝ expone ſoli. ꝛ dimitte tempore exte̅ſo.

m Odus operationis eius alius eſt: ꝛ acquiritur ex hoc quod ſit reſolutiuum magis. Accipe ſucci roſarum. ꝛ aque infuſionis roſarum: predicte ana partem vnam. olei loti ꝛ preparati ſicut diximus partes tres: foliorum roſarum contuſarum quantum ſufficit: reconde in vaſe vitreo: ꝛ expone ſoli ſicut diximus. Deinde operare de decoctione eius. ꝛ permutatione foliorum roſarum. ꝛ expoſitione in ſole ſcd̄m qꝺ diximus de p̄mutatione ſucci ꝛ aque infuſionis: ꝛ hoc fiat bis. Ultimo vero oleū ſolum cū ſucco roſarum: ꝛ aqua īfuſionis earum: recondat̄ in vaſe ꝛ exponat̄ ſoli per. xl. dies.

t Ertius modus operationis eius eſt. Accipe amigdalarum dulcium purgatarum quantitatem aliquam: ꝛ tere in pīla contritione vltima. Deinde quantitatem aliquam earum cum folijs roſarum tritis: iterum tere: ꝛ fac paſtones. ꝛ dimitte in loco calido per diem vnum. Deinde iterum tere ꝛ malaxa in pila malaxatione vltima ſine intermiſſione: ꝛ fundatur ſuper illud aque infuſionis roſarum calide parum ꝛ indeſinent̄ malaxa. ꝛ manabit oleū. Ultimo vero malaxa ꝛ exp̄me in ꝫaynari. Cum aūt expreſſeris totum pone in vaſe vitri. ꝛ ſtringe os eius: ꝛ expone ſoli: ꝛ vtere quando oportet.

m Odus operationis eius quartus eſt ſecundū q̄ hic proxime diximus de operatione eius cum amigdalis: Hic tamen dicendum eſt fieri debere cuꝫ ſyſamo excorticato. Sed amigdale ſunt melior materia ad oleum roſatū rude: ꝛ ſyſamum ad oleum roſatum completum.

¶ Seq̄tur de oleis que fiunt p̄ impreſſioneꝫ: ꝛ virtute̅ receptā ex admixtio̅e rerū extrinſecarū: ꝛ p̄mo eſt oleū roſatū ↄfortatiuū membrorū in q̄bus eſt mala co̅plexio calida illam remittendo: ꝛ aliqualr̄ materiā reſolue̅do ſi depe̅det ab ea. Eſt. n. oleū roſatuꝫ ro̅ne roſarum aliqualr̄ repcuſſiuum: ꝛ ro̅ne olei virtute̅ hꝫ reſolutiuā. Co̅ponitur aūt tribus modis. vt ſuperiꝰ dictū eſt. in deſcriptio̅e dyamuſci dulcis. q̄re ibi recurre. ꝛ aduerte q̄ ſolū p̄mꝰ modus eſt ille q̄ habet̄ in vſu. ꝛ qui p̄paratus repit̄. Quidā antiq̄ oleū lauant cū aq̄ fontis: vel cū aliis aq̄s frigidis diſtillatis. vt plus reducāt ip̄m ad ↄplexione̅ frigidam.

o Leū camomillinū eſt oleuꝫ benedictum: expertoruꝫ iuuame̅toꝝ. Eſt. n. reſolutiuū ↄuenie̅s ſedatiuū doloꝝ: ꝛ eſt in eo p̄hibitio curſuum

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0151-7
DFG

materierꝝ ꝓpter ſtipticitatē eiꝰ modicā: ⁊ ꝯfortat neruos: ⁊ confert doloribꝰ eorꝝ ⁊ ꝯfortat neruoſa oīa. Et modus operationis eiꝰ eſt ſicut olei roſati preterꝙ oꝫ vt fiat cū oleo de oliuis ꝯpleto: aut oleo ſiſamino cuꝫ illis modis preparationū quos diximus.

¶ Oleū camomillinū eſt benedictū ꝓpter eiꝰ multas vtilitates. nā eſt ꝯueniēs reſolutiuū: ſedatiuū dolorꝝ: ꝓhibitiuū materierū ꝓpter aliqualē ſtipticitatē. ⁊ ꝯfortat neruos alteratos a frigiditate ꝯfert doloribꝰ iuncturarꝝ. ⁊ dolori colico facto a vētoſitate: ⁊ cōiter eſt ꝯueniēs in ꝑncipio decāꝝ diſpōnum: q: tēperate eſt cōplexionis non aſcēdens ꝑmuꝫ gradū caliditatis cuꝫ aliquali humiditate ⁊ leui deſiccatione. vnde ponitur inter medicinas anodinas temperatas declinās ad caliditatē.

o Leum violatū iſlāmationes ſedat vbicunꝙ ſint: ⁊ lenit aſperitates etiā pectoris ⁊ pulmonis ⁊ ſedat apoſtemata calida ⁊ pleureſiꝫ. Et modus operationis eius eſt ſicut olei roſati excepto qꝺ dꝫ fieri cū oleo viridi: aut amigdalino: aut ſiſamino: cū illis modis operationū quos diximus.

¶ Oleū violatū eſt frigide ⁊ humide ꝯplexiōis ⁊ multū habetˀ in vſu. Eſt. n. ꝯueniens iunctū ab extra malis cōplexionibꝰ calidis que nō dependēt a mat͠ia. ſed vſus eius eſt cōiter ad vngendum renes. ⁊ epar calefactos ſi ſecū admiſceatˀ modicū aceti: ⁊ ſucci lactuce: ⁊ ſandalorꝝ alborꝝ: ⁊ cū modico cere fiat vnguentum. vñ ſicˀ oleū roſatū ꝯuenit in malis ꝯplexionibꝰ calidis depēdentibus a mat͠ia cū aliquali ſua ſtipticitate. ita violatū abſꝙ ſtipticitate cū aliq̄li virtute lenitiua ⁊ apitiua hꝫ virtutē maiorē īfrigidando. ⁊ per ꝯñs eſt ꝯueniens ad alterandā malaꝫ ꝯplexionē calidā a materia nō dependentē. vñ maxime eſt cōueniens. ⁊ ſic cōiter eſt in vſu cuꝫ cliſteribus lenitiuis. ⁊ hoc quando queritur alteratio male cōplexionis calide febrilis.

o Leū anetinū eſt ſedatiuū dolorꝝ: reſolutiuūꝫ ꝓuocatiuū ſudoris. quare ꝯfert rigori febris iunctū in ſpina: et membris neruoſis. prouocat ſomnū: et ꝯfert dolori capitꝭ: et reſoluit apoſtemata et duricies. Et modus operationis eiꝰ eſt ſicut olei de camomilla.

¶ Oleum anetinū eſt anodinū. ⁊ eſt ī vſu. ⁊ ſiītudinem habet ī virtute: ⁊ opatione cum oleo camomillino. ⁊ in his adinuicē admiſceantˀ. ⁊ non ſoluꝫ cōueniūt ſi mēbra extriſeca ex his inungātur. ſed etiam in cliſterijs adminiſtrata.

o Leū de lilio ꝯfert dolori pectoris et eſt ſedatiuū dolorꝝ qui fiūt a frigiditate: et cōfert dolori matricū et frigiditati eius: et calefacit renes: et veſicā: et ꝯfert colice. Et modus cōpoſitionis eius eſt ſicut olei camomillini preterꝙ opꝫ: vt citrinitas eorum tota abiiciatˀ. ¶ Et ſecūdus modus operationis eiꝰ eſt. Accipe ex foliis liliorꝝ. ℥. viiii. maſticis: calami aromatici: coſti: carpobalſami: ana. ℥. i. gariofilorūꝫ cinamomi: ana. ℥. ſ. croci. ʒ. iii. Omnia ꝑter folia liliorꝝ īfundantˀ in aqua ſufficienti: et dimittantˀ die ac nocte. poſtea buliāt ebulitiōe vna aut duabus. Deinde ꝓiice olei ſiſamini ſuper ea: aut olei de oliuis ꝯpletis lib. ii. et pone in vaſe vitreo cū foliis liliorum: et dimitte in ſole per dies. xl. Deinde cola et adminiſtra. Oleū aūt de lilio quādo fit ex liliis: ireos eſt magis reſolutiuū: calefactiuū: penetratiuū. Factū aūt ex liliis notis: eſt magis ſedatiuū ⁊ lenitiuū et maturatiuū.

¶ Oleū de lilio gñaliter eſt in vſu vbiqꝫ. Eſtqꝫ fortioris v͛tutis ⁊ operatōis ꝙ oleū camomillinū ⁊ anetinū. q: calidioris complexionis ⁊ ſiccioris ꝙ illa aſcēdens ad ꝫᵐ gradū. Ipſuꝫ. n. ꝯfert doloribꝰ pectoris ſtomaci. ⁊ īteſtinorꝝ q fiunt a mala cōplexione frigida. vnde cōfert doloribꝰ matricis. ⁊ veſice. ⁊ ꝑncipaliter cōfert dolori colico. ſi locꝰ ex eo iungatˀ vel in cliſteri admiſceatˀ. ⁊ ſicut oleū camomillinū ⁊ anetinū ꝑdictis diſpōnibus frigidis nō multum exceſſiuis cōuenit in ꝑncipio earꝝ. ſic ⁊ hoc oleum confectū ex lilio albo cōuenit in eorum proceſſu.

o Leū irinū eſt abſterſiuū reſolutiuūꝫ: et maturatiuū: ⁊ ſedatiuū dolorꝝ frigidorꝝ: et ſubtiliatiuū et maturatiuū materierū que ſunt in pectore et pulmone. et ꝯfert doloribꝰ epatis et ſplenis: et calefacit ea. Et cōfert doloribꝰ iuncturarū: et lenit duritiles earū: et apoſtemata dura et ſcrophulas. Et ꝯfert dolori et frigiditati matricis iuuamentum manifeſtū. Et ꝯfert ſpaſmo: et diſtillatˀ in aurē: et ꝯfert dolori ipſius: et fetori nariū: et fit hoc modo. Accipe radicū eius ꝙtitatem aliꝙ: et florū eius duplū: et aque decoctionis radicū eius ꝙtuꝫ ſufficit: et funde ſuper ea oleū ſiſaminū: aut de oliuis maturis ꝙtum oporꝫ et decoque in duplici vaſe. Deinde ꝑmuta radices et folia liliorꝝ: Et fac vt diximus de oleo roſato.

¶ Oleū de ireos. i. de lilio celeſti non eſt in vſu: cū eſſet maioris potētie in oībus diſpōnibus ꝙ de lilio albo.

o Leū ſambucinū lenit et mundificat cutim. et ꝯfert doloribꝰ neruorꝝ: et ꝯfortat eos. Et fit ſicut oleū roſatum.

¶ Oleū ſambucinū non eſt in vſu.

o Leuꝫ de cheiri. qꝺ ex cheiri citrina fit eſt melius et ſubtiliꝰ: deīde qꝺ ex alba. Eſt āt oleuꝫ de cheiri reſolutiuum: ſedatiuum dolorꝝ qui ſunt in neruis et iuncturis: pectore: renibus et veſica. Et fit ſicut oleum de camomilla.

¶ Oleū de keiri non eſt in vſu.

o Leuꝫ de papauere ſedat dolores calidos: et facit ſomnum: et fit ſicut oleum violatum: et proprie ex floribus eius et capitibus papaueris et foliis ipſius.

¶ Oleū de papauere ſcḋm hāc deſcriptioneꝫ magis eſt in vſu. ⁊ ꝑparatˀ ꝙ ſcḋm deſcriptiōeꝫ ſupiꝰ dictaꝫ. ⁊ hꝫ oēs virtutes recitatas in ſupiori deſcriptiōe. ⁊ eſt magis ſtupefactiuū.

o Leuꝫ de lactuca. Confert ſicut oleum de papauere. Et fit ſicut illud.

¶ Oleū de lactuca non eſt in vſu.

o Leum de mellilo cōfert ſicut oleum de camomilla. Et fit ſicut illud.

¶ Oleū de mellilo nō eſt in vſu. virtutes tñ ꝯſiles habet cū oleo camomillino ⁊ anetino.

o Leum de nenufare confert ſicut oleuꝫ violatum. Et fit ſicut illud.

¶ Oleū de nenufare maxime ꝑparatˀ. ⁊ eſt in vſu. ⁊ in v͛tutibꝰ ꝯuenit. quaſi cū oleo de papauere. nūc dicto tñ nō eſt tāte ſtupefactōis nec ſomni ꝓuocatiuū. ſꝫ alteratiuū male cōplexionis calide exceſſiue. vñ ꝯuenit ſupflue caliditati renū. ⁊ q̄ſi ꝯſilem operatiōeꝫ hꝫ qualē oleū violatū. ſꝫ eſt maioris īfrigidationis. ⁊ ſepe cum querimus ſomnū prouocare ꝑmiſcemus adinuicē hoc oleū cū oleo de papauere ⁊c̄.

o Leum de cucurbita confert ſicut oleum de nenufare. Et fit ſicut illꝺ. Preter ꝙ fit ex ſucco raſure cucurbite: ⁊ floribus eius: et oleo.

¶ Oleum de cucurbita non eſt in vſu.

o Leuꝫ de citoniis ſtomacū et mēbra nutritionis ꝯfortat: et neruos quibus accidit laxitas: et ꝓhibet multitudinē ſudoris: et fit hoc mō. Accipe carniuꝫ citoniorꝝ tritorꝝ cū cortice ſuo: quibus mediata accidit maturatio ⁊ ſucci eorꝝ: aā. ꝑtes equales. olei ex oliuis icōpletis ꝙtuꝫ ſufficˀ pone ī vaſe vitreo ꝑ dies. xv. ad ſolē. deīn coque ī vaſe duplici ꝑ horas ꝗtuor: poſt illꝺ fiat ꝑmutatio citōiorꝝ ⁊ ſucci eorꝝ: et fiat ſicˀ diximꝰ bis vel ter. Deīde cola et recōde.

¶ Oleuʒ de citoniis eſt famoſum ⁊ vbiqꝫ ꝑparatum reperitur. hʒ.n. virtutē ꝑncipalr̄ ad ſtomacū ꝯfortādū ⁊ mēbra nutricatio/nis relaxata ⁊ debilitata in v̓tute ꝯtētiua. hʒ.n. ſui aromaticitate virtuteʒ digeſtiuā ꝯfortare ⁊ ſui ſtipticitate ꝯfert diarie ⁊ liente rie ⁊ maxīe ſi cū eo admiſceaꝭ oleū maſticinū aut myrtinū aut ro ſatū cū hūoꝛ ꝑdominās ſubtilis ſit coleric⁹ ⁊ acut⁹ cuius hūoꝛis aliqualis minoꝛatio ꝑcedere dʒ ante adminiſtrationē ꝑdictoꝛum ſtipticoꝝ:⁊ ꝯfert ēt ſudoꝛi dyafoꝛetico virtutē debilitanti ſi fiat ex eo inunctio circa partes ſpondilium ⁊ pectoꝛis.

o Leū mirtinū ſtomacū ⁊ coꝛ ꝯfortat ⁊neruos Et fit ſicut oleū de citonijs.

¶ Oleū myrtinū ꝯuenit in opatiōib⁹ cū oleo de cito niis: ſʒ maioꝛis deſiccatōis eſt multū in vſu:⁊ ꝑparatū reperiꝭ.

o Leū de pomis rabiole iabrole:⁊ ſunt poma mādragoꝛe. Et ꝯfert iſlāmationib⁹ oibus. ⁊ facit ſomnū. Et fit hoc mō. Accipe expſſiōis eoꝝ ꝯpletoꝝ:⁊ oleū ſiſami aā. ꝑtes eq̄les. Decoque i vaſe duplici vſqꝫ ad ſucci ꝯſumptionē. Deide iteꝝ cū tantundem expꝛeſſiōis. decoq̄ ſicut pꝛius. ⁊ ſic tertio. Deinde reconde ⁊ vtere.

¶ Oleum de pomis:non eſt in vſu.

o Leū de enula ē calefactiuū ſubtiliatiuū:⁊ re/ſolutiuū. Et ꝯfert rigoꝛi febꝛiū: ⁊ ad egritudi nes neruoꝛum frigidas: matricis ⁊ veſice: ⁊ reſoluit moꝛbos ventoſitatuʒ:⁊ colicā ventoſam. Et fit hoc mō. Accipe radices enule ꝯtuſe: ⁊ ſucci ei⁹ ra dicis:⁊ olei ſiſami aā. ꝑtes eq̄les: odoꝛiferi vini ꝑtē. ſ. Fac ſicut dixim⁹ i oleo myrtino. Ali⁹ mod⁹ opatiōis ei⁹ ē. Adde ꝑmixtioni ꝑdicte folioꝝ lauri: coꝛdumēi: ſpice ide: calami aromatici, maſticis: ana. ſextā partis vnius. Et decoque ſicut diximus.

¶ Oleū de enula: nō ē i vſu: magiſtralr̄ tñ eēt ꝯueniēs ad remo uendam malam ꝯplexionem frigidam a q̄buſcūqꝫ mēbris ⁊ ad ꝯfortandum muſculos ⁊ neruos relaxatos.

o Leū de cinamomo ꝯfert ſicut oleuʒ d̓ enula ⁊ modus operationis eius eſt ſicut illius.

¶ Oleum de cinamomo non eſt in vſu. in virtute ta men conuenit cum oleo de enula.

o Leum de ſauina confert ſicut oleum de enu la:⁊ eius operatio eſt ſicut illius.

¶ Oleuʒ de ſauina:non eſt in vſu.

Leuʒ de pulegio ꝯfert ſicut illa. ⁊ fit ſimilr̄.

¶ Oleum de pulegio:non eſt in vſu.

o Leum de ruta renes ⁊ veſicā:⁊ matricē cale facit:⁊ ꝯfert doloꝛibus eoꝝ:⁊doloꝛi lateruʒ. Et mod⁹ operatiōis eius ē ſicut olei myrtini.

¶ Oleū de ruta. eſt mltū i vſu: ⁊ ſic vbiqꝫ ꝑparaꝭ. ipʒ eſt fortis calefactiōis ⁊ ſubtiliatiōis hūoꝝ groſſoꝝ: vñ cōiter ē in vſu i. do loꝛe colico inunctū ab extra ⁊ in cliſteri adminiſtratū: ſʒ nō eſt ita ꝯueniēs in ꝑncipio ſicut oleū anetinū ⁊ camomillinū cū a lenio rib⁹ icboandū eſt. Et ꝯfert ad calefaciēdū mēbra neruoſa īfrigi data. ⁊ ad aperiēdū opilationē in eis: vñ maxime ꝯuenit mollifi cationi ⁊ paraliſi ⁊ ꝯſilib⁹ diſpōnib⁹ ſi ex eis fiat iunctio in mē bris mollificatis ſpōdilib⁹ colli ⁊ nuca ⁊ ſepe ſolo tali oleo fiunt cliſteria i doloꝛib⁹ colicis poſt ꝑncipiū ⁊ liberanꝭ.

o Leū nardinū ē oleuʒ benedictū mltoꝝ iuua mētoꝝ:⁊ ꝑpꝛie ad oēs egritudines frigidita tis ⁊ vētoſitatis: ⁊ ꝑꝑe neruoꝝ ſtōaci: et epa tis: et ſplenis renuʒ veſice et matricis: et ꝯfert doloꝛi auris vētoſo: et doloꝛi capitꝭ: et emicranee ſcōm oēm moduʒ adminiſtratiōis ei⁹ ēt ſcō ex eo caputpurgio: purgat caput: et coloꝛē efficit bonuʒ: ⁊ coꝛꝑis odoꝛē. Et fit ita. Accipe ſpice aromatice. ʒ. iij. vini et aq̄ aā. ʒ. ij. et. ſ. olei ſiſami lib. ſ. Decoquanꝭ i vaſe duplici lē to igne q̄ſi per hoꝛas q̄tuoꝛ: et freq̄nt̄ moueaꝭ. ¶ Se cund⁹ mod⁹ opatiōis ei⁹ ē. Accipe ſpice ide. ʒ. iij. ſan ſuci. ʒ. ij. xiloaloes: enule: folij idi: calami aromatici: folioꝝ lauri: ciperi: ſqnāti: coꝛdumeni aā. ʒ. i. et. ſ. ꝓij/cianꝭ ſuꝑ ea ꝑus q̄ꝫ fuerit ꝯtrita: vini et aq̄ fontꝭ q̄ꝫtuʒ ſufficit: olei ſiſamini lib. vi. Deide fiat ſicut ꝑmum: et coquaꝭ hoꝛis. vi. et agiteꝭ oi hoꝛa. ¶ Terti⁹ modus opatiōis ei⁹ eſt. Accipe ſpice ide. ʒ. iij. ſtoꝛacis gario filoꝛuʒ: aā. ʒ. iij. nucis muſcate. ʒ. v. olei balſami. ʒ. vi. olei ſiſamini lib. iiij. Fiat ſicut illō. et coquaꝭ hoꝛis. v.

¶ Oleū nardinū maxīe ē i vſu ⁊ ē benedictū ⁊ ꝯuenit i omnib⁹ egritudinib⁹ frigidis ⁊ vētoſis ⁊ pꝛoprie neruoꝝ ſtomaci epatꝭ ſplenis renū veſice ⁊ matricis ⁊ dolori aurium vētoſo ⁊ emigra nee facte a cā frigida ſm oēm modū adminiſtratiōis: vſus tñ cō munioꝛ ei⁹ ē i forma linimēti ꝑ ſe ſolū: vel cū aliis ꝑmixtū in for ma vnguēti additis puluerib⁹ odoriferis ad ꝯfortādū ſtomacū debilitatū in virtute digeſtiua a mala complexione frigida poſſi tiua vel a debilitate caliditatis innate.

o Leum maſticinū ꝯfoꝛtat ſtomacum neruos epar: et iuncturas: et lenit apoſtemata dura: ⁊ ſedat doloꝛes. Accipe maſticis. ʒ. iij. olei ſi ſamini: chiſt. i. coq̄ i vaſe duplici. ¶ Scōs mod⁹ opa tiōis ei⁹ ē. Accipe olei roſaꝝ. ʒ. xij. maſticis. ʒ. iij. vini boni. ʒ. viij. i alio. iiij. d̓coq̄ ſic ꝑmuʒ ad vini ꝯſūptōeʒ.

¶ Oleū maſticinū ē multū i vſu: ⁊ ꝑncipalr̄ ꝯuenit ad inungē duʒ ſtomacuʒ ꝓ ꝯfoꝛtatiōe virtutis digeſtiue ⁊ ꝯtentiue: hʒ. n. virtutē aliqualē ſtipticā cuʒ aliq̄li ꝯſtrictiōe: vñ ꝯfert fluxui vē tris maxīe lienterie: nec ē tāte calefactōis d̓ſiccatōis ⁊ apertōis q̄ꝫ te ē oleū d̓ ſpica imediate deſſinā illō ē apitiuū opilationū oluʒ.

o Leum de ſtoꝛace ꝯfert doloꝛib⁹ iuncturaꝝ: et neruoꝝ a frigiditate: et matricuʒ et renum et veſice et calefacit ea: et lacertos. Accipe olei ſiſamini. ʒ. xij. ſtoꝛacis. ʒ. iij. vl. iiij. Fac ſicut oleuʒ maſticinum. Deide coleꝭ et adminiſtreꝭ.

¶ Oleum de ſtoꝛace: non eſt in vſu.

o Leum coſtinuʒ neruos et lacertos calefacit Et aperit opilatiōes eoꝝ: et ꝯfoꝛtat oia mē/bꝛa neruoſa et ꝯfert ſtomaco et epati: et ꝯfoꝛ tat capillos: et ꝓhibet caniciē: et facit coloꝛē et odoꝛē coꝛꝑis bonuʒ: et fit ita. Accipe coſti amari. ʒ. ij. caſſie ʒ. i. extremitatuʒ ſanſuci. ʒ. viij. vini odoꝛiferi q̄ꝫtū ſuf ficit ad īfundēduʒ noctib⁹ duab⁹: olei ſiſamini lib. iij. Decoquaꝭ ſicut oleuʒ nardinuʒ hoꝛis. vi.

¶ Oleū coſtinū ē multe calefactiōis mēbꝛoꝝ neruoſoꝝ. vñ ꝑn cipalr̄ ꝯfert oib⁹ egritudinib⁹ frigidis i eis factis ⁊ ꝑncipalr̄ in paraliſi ſi fiat iunctio ſpōdiliū ⁊ colli ⁊ nuce ⁊ ſi ex ipo iunganꝭ capilli facit eos tenaces. ⁊ caniciē ꝓhibʒ d̓ſiccādo illā muſulētā hūiditatē q̄ ē cā caniciei.

o Leuʒ de alchāna ꝯfoꝛtat mēbꝛa neruoſa: et capillos ꝓhibʒ a canicie. Accipe floꝝ alchā ne. ʒ. iiij. olei antiq. ʒ. x. Fiat ſicut oleuʒ roſa/tuʒ In defectu autem floꝛum fiat cum foliis. Et ite/retur coctio eius cum modico vino.

¶ Oleum de alcāna: non eſt in vſu.

o Leum de ſanſuco confert doloꝛi capitis: et confoꝛtat:⁊ calefacit neruos et confoꝛtat ſto macum. Et fit ſicut oleum de myrto.

¶ Oleum de ſanſuco: non eſt in vſu.

o Leum d̓ mezereon ꝯfert hydropiſi: et vlceri bus fraudulentꝭ: et abſtergit feditatē cutꝭ. Et fit hoc mō. Accipe folioꝝ almezereon. ʒ. iiii. et ꝓiice ſuꝑ ea aq̄ lib. i. et dimitte die ac nocte. deide fundaꝭ ſuper ipʒ lactꝭ dulcis: ⁊ recentꝭ. ʒ. vi. olei ſiſami ni. ʒ. viii. coquaꝭ vſqꝫ ad lactis et aque conſumptio/nem. Deinde coletur et reponatur.

¶ Oleum de mezereon: non eſt in vſu.

o Leũ de albaſech: ⁊ eſt oleũ ſaracenuʒ: ꝯfert dolori renũ: veſice: iliorum: ⁊ difficultati vrine: ⁊ ꝓprie iniectuʒ ꝑ foramẽ virge aut facto ex eo cliſteri. Et fit ita. Accipe albaſech ℥.iiij. zinziberis ℥.i.⁊.ſ. funde ſuꝑ ea in vaſe vitreato ſucci extremitatuʒ albaſech ℥.iiij. olei ſiſamini ℥.xiiij. aque dulcis q̄ʒtum ſufficit. Et decoque vſqʒ ad aque ꝯſumptõeʒ. ¶ Modus ali⁹ qȯ bibiť ⁊ inungiť ſuꝑ loca dolentia ⁊ fit ex eo cliſtere. Cõfert dolori iuncturarum. ⁊ ꝯfortat eas: ⁊ cõfert debilitati renum veſice: ⁊ dorſi: ⁊ dolori iliorũ: ⁊ colorẽ efficͥ bonũ: ⁊ auget deſideriũ coeũdi. C⁹ doſis ẽ.℥.i.cũ rob: aut cũ vino: aut cũ aq̃ mell. Accipe olei ſiſamini: ⁊ ſucci albaſech: ⁊ lactis vaccini recentis añ.lib.ij.albarum penidiarum.℥.v.zinziberis albi.ʒ.xij. Et decoquatur vſqʒ ad ſucci ⁊ lactis conſumptionẽ: ⁊ adminiſtretur.

¶ Oleũ albaſeck non eſt in vſu.

Leũ de cucumere aſinino ꝯfert cũ v̾tute dolori iũcturarum. Et fit ex eo caputpurgiũ ad dolorẽ capitꝭ. ⁊ emicraneã: ⁊ epilepſiã. Et valet ad fetorẽ nariũ: ⁊ diſtillať in aures ꝑꝑ ſcrofulas: ⁊ cõfert ſurditati ⁊ delet pannũ ⁊ veſtigia nigra. Et mod⁹ ꝯpõnis ei⁹ ẽ. Accipe ſucci cucumerum ꝯpletorum: olei ſiſamini añ. ptes eq̃les. coque vſqʒ ad ſucci ꝯſumptionẽ. ¶ Modus ali⁹ ẽ. Accipe ſucci radicũ eius: ⁊ radicũ eius contritarum añ.lib.ſ. olei ſiſamini lib.i. coquať ſicut diximus: ⁊ adminiſtretur.

¶ Oleũ de cucumere aſinino non eſt in vſu.

o Leuʒ de pomis citrãguli ꝯfert dolorib⁹ iuncturarum: ⁊ allelẽgi. Accipe poma citrãgulorũ xij. ⁊ ſint proprie antiqua: ⁊ pone ea integra in vaſe figuli vitreato: ⁊ funde ſuꝑ ea olei de oliuis: aut olei ſiſamini.℥.xxvi.aut plus ſcḋʒ magnitudinẽ ⁊ paruitatẽ citrãgulorum: ⁊ aque fontiũ: ⁊ aque maris añ.lib.i.coquanť ad ꝯſumptionẽ aque. Deide funde ſuꝑ ipʒ aque dulcis clare lib.i.⁊.ſ. ⁊ ꝓiice ſuꝑ ea penidiarum albarum.℥.viij. decoque vſqʒ ad aque cõſumptionẽ: ⁊ adminiſtretur in potibus ⁊ cibis: ⁊ pulmentis de farina. doſis eius eſt ab.℥.i.vſqʒ ad.iij.

¶ Oleum de pomis citranguli non preparatur.

o Leũ de croco ꝯfert dolorib⁹ neruorum: ⁊ ꝯfortat eos. ⁊ lenit duritiẽ eorum: ⁊ ꝯfert ſpaſmo: ⁊ dolori matricis: ⁊ colorẽ efficit bonũ. Qȯ ſic fit. Accipe croci.℥.i. myrre pure.ʒ.iiij. cordumeni.ʒ.viiij.calami aromatici.ʒ.viij. Infundanť medicie in aceto dieb⁹.v.p̄ter cordumeni. Die ſexta ꝓiciať ſuꝑ ea cordumeni. ⁊ dimittať die.i. Deide fundať ſuꝑ ea olei lib.i.⁊.ſ. Et coquať lento igne vſqʒ ad aceti conſumptionem. Et ſunt qui loco aceti vinum ponunt.

¶ Oleum de croco licet non ſit in vſu: tamen conueniret omnibus diſpoſitionibus frigidis.

o Leũ de piperib⁹ expertuʒ ad egritudines neruorum frigidas: ſicͥ eſt paraleſis ſpaſm⁹: tortura tremor: ⁊ mollificatio: ⁊ ꝯfert ad epilenſiam: ⁊ verã ſciaticã: et dolori iuncturarum: et dorſi: et colicã et aperit oppilatiões. Et ꝯfert matrici iuuamẽtuʒ manifeſtũ: et calefacit eã. Et ꝯfert hũiditati ei⁹. Et ꝯfert dolori ani a frigiditate: et dolori renũ: et veſice: et frãgit lapidẽ. Et modus ꝯpõnis ei⁹ ẽ. Accipe triũ piperum añ.℥.iij. chebulorum bellericorum emblicorum: et indorum añ.ʒ.v. radicũ apij: feniculi. añ.ʒ.iij.et.ſ. ſerapini: opoponaci: iuſquiami albi añ.ʒ.ij.⁊.ſ. turbit albi boni.ʒ.xij zinziberis.ʒ.iij. caulis recẽtis: baſech hũidi: foliorum rute hũide q̄ʒtum de ſingulis manu capi põt. Decoquanť oia poſt ꝯtritioneʒ earum cũ aque lib.xxiiij. vſqʒ ad tertiã partẽ. Deide coleť et ꝓiciať ſuꝑ ea olei de cherua emine.ij.et coquať vſqʒ ad ꝯſumptionẽ aque. Et ſunt ex hoib⁹ qui addũt in eo ireos.ʒ.vi. tapſie.ʒ.ij.aniſi cordumeni. añ.ʒ.i.et.ſ. calami aromatici.ʒ.ij.et.ſ.et ſpice ide.ʒ.i. expreſſionis albaſech ſextaria.iij. Adminiſtreť vbi oʒ. Et ſunt qui loco olei de cherua ponunt oleuʒ irinuʒ: aut oleuʒ de cheiri: aut oleuʒ de amigdalis amaris: aut ex oibus partes cõueniẽtes.

¶ Oleũ de piperib⁹ nõ eſt in vſu. eſſet tñ ꝯueniẽs oibus diſpoſitionibus frigidis. ſicut eſt paraliſis tremor ſpaſmus. ⁊ mollificatio. ꝯferret etiã ad epilepſiaʒ. ad ſciaticã: ⁊ ad dolorẽ iuncturarum ⁊ dorſi: ⁊ matricis: ⁊ maxime ꝯueniret in vera colica facta ab humore flegmatico ventoſato. ⁊ pluribus aliis diſpoſitionibus poſitis in littera conueniret.

o Leuʒ de euforbio eſt medicina ſolennis ad egritudines neruorum frigidas: et dolori eorum: ⁊ dolori iuncturarum: ⁊ dolori epatis ⁊ ſplenis: ⁊ fit caputpurgiũ ex eo ad ſodã emicraneã: ⁊ litargiã. Quod ita fit. Accipe euforbij.℥.ſ. olei de cheiri.℥.v. vini odoriferi tãtũdẽ. ḋcoque vſqʒ ad vini ꝯſumptionẽ: ⁊ vtere. ¶ Ali⁹ modus. Accipe ſtaphiſagrie ꝯdiſi añ.ʒ.iiij. piretri.ʒ.vi. calamẽti mõtani ſicci.ʒ.xij. coſti ʒ.x. caſtorei.ʒ.v. Tere ⁊ decoque in vaſe vitreo cum vini odoriferi lib.iij.⁊.ſ. poſtq̄ʒ iſuſa fuerint in eo diebus duob⁹. vſqʒ ad mediuʒ vini. Deide frica manib⁹ fricatiõe vehemẽti: ⁊ cola ⁊ funde ſuꝑ ipʒ olei ḋ cheiri aut olei ſiſamini lib.i.⁊.ſ. Et decoque vſqʒ ad ꝯſumptionẽ vini. Deide ꝓiice ſuꝑ ipm euforbij recentis ⁊ albi triti ꝯtritiõe vlia.ʒ.iiij. ⁊ coquať cuʒ eo ⁊ vtať.

¶ Oleum de euforbio eſt fortiſſime calefactiõis ⁊ deſiccatiõis. ⁊ eſt in vſu. ⁊ eſt medicina ſingularis cõueniens omnibus diſpoſitionibus quibus cõuenit oleum de piperibus immediate dictis: ab ipſis tamen precauendum eſt in principio harum diſpoſitionum niſi in exceſſiue frigidis.

o Leum vulpinuʒ ⁊ eſt medicamẽ nobile vltimuʒ ad artheticã ⁊ podagrã ⁊ dolorẽ renuʒ ⁊ dorſi. Et modus opatiõis ei⁹ eſt. Accipe vulpem integram. cui⁹ iteriora ſint euulſa. Et pone i vaſe ⁊ funde ſuꝑ ipaʒ aq̃ fontiuʒ ⁊ aque marine añ. chiſt.i. olei antiq clari chiſt.ij.et.ſ.et decoq̃ lẽto igne cuʒ ſal ℥.iij. vſqʒ ad aque ꝯſumptionẽ. Deide pone i vaſe: et ꝓiice ſuꝑ ipaʒ herbe aneti et halaſech añ.lib.i.et funde ſuꝑ ea aq̃ dulcis vbi cocte fuerint ex eiſdeʒ herbis añ. manipulũ.i. decoq̃ ſicͥ ꝑus vſqʒ ad aq̃ ꝯſumptiões ⁊ adminiſtreť. Eſt.n. mirabile. Et qñqʒ p̄ter oleũ coquiť vulpes in aqua fontiũ: ⁊ aq̃ ſalſa: ⁊ ſit aq̃ q̄ʒtitas mlťa cuʒ eiſdẽ herbis: ⁊ adminiſtreť lauãdo in tina: ⁊ ẽ efficax. Hoc quoqʒ nõ pretermittim⁹ ꝙ vulpes tamdiu dʒ coq̃ ſiue in faciẽdo oleuʒ ſiue aquã ad abluendum donec diſcocta ſit. vt eius artus omnes laxentur. ⁊ diſſoluantur.

¶ Oleuʒ vulpinũ eſt nobile: ⁊ vbiqʒ ꝑparatur: ⁊ eſt ꝯueniẽs ad oẽs egritudines frigidas neruorum ⁊ iuncturarum. ſed nõ eſt tãte calefactionis q̄ʒtum eſt oleũ de euforbio: vel de piperibus vel laurinũ. ⁊ eſt mirabile in extẽdendo decurtatos. nec ei⁹ vſus ꝓhibetur ſtatiʒ poſt ꝑncipiũ egritudinum frigidarum.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0154-5
DFG

o Leum de ſerpẽtibus mũdificat cutim ⁊ ſanat ipetigines. qꝺ ita fit. ℞. ex ſerpẽtibus nigris circit lib. ij. ⁊ ſint ſerpentes nigri itegri: ⁊ funde ſup eos olei ſiſamini: chiſt. i. ⁊. 5. ⁊ pone in vaſe ẽreo vitreato ſtricti orificij: ⁊ ſigilla orificiũ vaſis: ⁊ decoq̃ lento igne vſq3 dum diſſoluant ſerpentes. Et caueat ſibi operator a vapore eius: ⁊ cuz coctum fuerit dimittat infrigidari. ⁊ recondatur in vaſe vitreo: ⁊ adminiſtret liniendo cum penna.

ℭ Oleum de ſerpentibus non preparatur.

o Leuz de ſcorpionibꝰ lapidẽ in renibꝰ ⁊ veſica frãgit: ⁊ expellit eũ: ⁊ proprie in renibꝰ: ⁊ femore: ⁊ ſupra collũ veſice iniunctũ: ⁊ iniectuz ꝑ virgã. expellit eniz eũ. Et modus operatiõis eiꝰ eſt. ℞. ſcorpiones circit. xx. vel plus vel minꝰ ſcđm q̃ntitatez eoꝝ: ⁊ pone in vaſe vitreo: ⁊ funde ſup eos olei amigdalaꝝ lib. ij. ⁊ ſtrige caput vaſis: ⁊ dimitte i ſole diebꝰ. xxx. deide cola ⁊ vtere. ℭ Modꝰ opatiõis eius alius ẽ. ℞. ariſtologie rotũde: gẽtiane: cipi: corticuz: radicis capparis: añ. ℥. i. funde ſup ea olei amigdalaꝝ amaraꝝ chiſt. i. ⁊ pone i ſole. xx. diebꝰ. Deide proijce ſup ea ex ſcorpiõibꝰ a. x. vſq3 ad. xv. ⁊ iteꝝ ſtringe orificiũ vaſis: ⁊ dimitte i ſole ꝑ dies. xxx. deide colet ⁊ reponat. Eſt. n. mirabile ꝺ quo patiẽs poſtq̃ʒ tina egrediat vngat ſicut diximus: ⁊ ex eo per virgam iniciatur modicum hora poſt horaz.

ℭ Oleũ de ſcorpionibꝰ gñaliter eſt ab omnibus vſitatum. ⁊ dupł preparat. nam quoddã eſt ſimplex. ⁊ fit ſolũ ex oleo de amigdalis amaris. ⁊ ex ſcorpionibus. Aliud eſt qꝺ fit ex tali oleo ⁊ ex ſcorpionibꝰ: ⁊ qbuſdam aromatibꝰ aperitiuis ⁊ calidis. ⁊ vtriuſq3 modi hic ponunt deſcriptões. Primum qꝺ eſt ſimplex plus attinet frigiditati rõne ſcorpionuz. ſ3 ſcđm plus attinet caliditati rõe aromatũ. ⁊ vtrũq3 eſt apitiuũ ſubtiliatiuũ vrine: ⁊ lapidis fractiuũ i renibꝰ. ⁊ veſica iunctũ ab extra iuxta renes. ⁊ iuxta colluz veſice ⁊ pectinis: oleũ tñ ꝺ ſcorpionibꝰ ꝯpoſitũ eſt efficacius ſimplici oleo ſiſr. ⁊ per ſyringaz aliqd eoꝝ ſpoſitũ per virgã ꝓuocat vrinã. ⁊ ſubtiliat ac frangit lapidez in veſica. ⁊ predictas opationes efficiunt ex ipſorum cõplexiõe. ſed non tantuz ex hoc immo etiam a proprietate ſpecifica ⁊ forma.

o Leũ ꝺ ranis ꝯfert dolori artetico: ⁊ podagre calidis: ⁊ inungit ſup tpa in febribꝰ iflãmationũ: ⁊ fac ſomnũ. qꝺ ita fit. ℞. ranaꝝ antiqꝝ: capita circiter librã. 5. ⁊ funde ſuper ea in vaſe vitreo olei ſiſamini chiſt. 5. ⁊ obtura orificiũ vaſis: ⁊ decoq̃ ſic diximus in oleo ſerpẽtino. Ex multis aũt rebꝰ fiũt olea ſcđm hunc modũ que reꝝ ex quibus fiunt virtutem habent: de qbus multi ex ſapientibus ſcripſerũt in qbus ſermonem nõ extẽdimus.

ℭ Oleuz de ranis non reperitur ꝑparatuz. vſus tamen eius eſt magiſtralis ad ſomnum prouocandum: ⁊ prohibendum fumos calidos ad caput aſcendentes.

ſ Iunt aũt olea ꝑ reſolõnẽ diuerſis modis de qbus ſermonẽ aggrediemur cuz dei ſpũs largitate: ⁊ ponemꝰ explanationes mirabiles de qbus ſermõe latiori loquunt: qui que ſunt occulta in rebus manifeſtãt: ⁊ detegũt. Nos quoq3 aggredere rei huiꝰ cupidus tam famoſe cum illis.

o Leum de ouis in multis expertum eſt. Cutiz mũdificat ⁊ ipetiginẽ ⁊ ſerpiginẽ: ⁊ alios morbos cutis curat: ⁊ fac naſci capillos: ⁊ ꝯfert fiſtulis ⁊ vlceribꝰ malis. Et fit hoc mꝺ. Accipe vitella ouoꝝ elixatoꝝ circiter. xxx. ⁊ ꝯminue ea manibꝰ: ⁊ pone in ſartagine lapides. ⁊ frige ſup ignẽ mouẽdo cum ligneo: aut ferreo cocleari: donec rubeſcãt: ⁊ reſoluat ab eis oleũ. Et ſic expme ea cuz cocleari. ⁊ manabit abũdãtiꝰ. ℭ Aliꝰ modꝰ eiꝰ ꝯpõis ẽ. ℞. vitella ouoꝝ elixata. Cõminuant molẽdo cũ mola. Deiñ malaxẽt ſic diximus in caplo de oleo amigdalino: ⁊ manabit oleũ. ℭ Tertiꝰ modꝰ eiꝰ ẽ: vt diſtillet in cazola. ⁊ clẽbico ſicut in oleo philoſophoꝝ dicemus.

ℭ Oleum de ouis nõ eſt in vſu. ꝯferret tamen omnibus diſpoſitionibus cutis etiã remouendo lẽtigines.

o Leuz de frumẽto ipetigines: ⁊ cutis aſperitates curat. Modus opatiõis eſt. Pone frumẽtum ſup laminã ferreã: ⁊ ſuper ipm aliaz laminã ferreã ignitã nõ multũ: ⁊ ꝯprime ⁊ manabit oleuz. ℭ Scđs modus ponatur frumentuz excorticatuz in vaſe ſublimationis: ⁊ fiat ſic dicemus.

ℭ Oleum de frumẽto non eſt in vſu. eẽt tñ lenitiuũ ⁊ humectatiuũ olum aſperitatũ cutis que fiunt a ſiccitate.

o Leuz ſinapinuz ꝯfert doloribꝰ fridis: ⁊ litargie: ⁊ obliuiõi. Et fit ſic oleuz de frumẽto.

ℭ Oleum de ſinapi non eſt in vſu.

o Leuz de iunipero ꝯfert ifectionibus cutis: ⁊ malo mortuo tibiaruz. ⁊ ſerpigini: ⁊ cancro: ⁊ vulneribꝰ malis. Accipe ex lignis iunipi q̃ntitatẽ ſufficientez: ⁊ ſcide in fruſta: ⁊ iple ex eis dolium magnuz vitreatuz iterius cuius orificiuz ſit arctum: ⁊ fac foueã in terra. ⁊ ꝑpara parietes eiꝰ cuz terra figuli. Deide pone ollã vitreatã ex directo i fundo foueee hñtez orificiuz ampluz: ⁊ coopiatur lamina ferrea ſubtili ꝑforata foraminibus multis ſic cribratoriũ tritici. ita ꝙ lamina vndiq3 olle orificiuz coopiat. deide ſup laminã ꝑparetur orificiũ dolij ex iuerſo: ⁊ preparetur cum terra figuli: vt nihil ex vtriſq3 orificijs reſpiret. Poſt illud accende ignẽ ſup totuz corpus dolij. ⁊ dimitte ardere ſic ꝑ horas duas: manabit. n. ex arte hac oleuz qꝺ recõde: ⁊ adminiſtra vbi opz.

ℭ Oleum de iunipero non eſt in vſu.

Leuz fraxininuz valet ſic oleuz de iunipero ⁊ ꝯfert ſpleni. ⁊ fit ſic illud.

ℭ Oleum de fraxino non eſt in vſu.

o Leum de gagatis eſt oleuz ſacratuz ꝯferens demoniacis epilepticis: paraleticis: ſpaſmoſis: tetanoſis arteticis: ⁊ ꝯfert iuuamẽtuz magnuz prefocatiõi mrĩcis: ⁊ adiuuat ad ꝯceptum. ℞. ex lapidibus gagatis quãtum vis. ⁊ fac ex eis ſicut diximus in oleo de iunipo. ℭ Secundus modus eſt cuz opere ſublimationis vt dicemus.

ℭ Oleũ de gagatis. gagates eſt lapis coloris nigri leuis ſtans ſuper aquas. ⁊ reperit in india. nõ eſt in vſu.

o Leuz philoſophoꝝ eſt oleuz in quo ꝯcordati ſunt antiq: ⁊ verificauerunt eſſe oĩum ſecretoꝝ iuuamentoꝝ. Alij illud oleum ſapientie dixerunt: ⁊ alij oleuz benedictuz: ⁊ alij diuinum: ⁊ alij ꝟo ſanctuz: ⁊ a pluribus oleum ꝑfecti magiſterij vocatuz eſt: ⁊ eſt in eo virtus calefactiua reſolutiua penetratiua ꝯſumptiua ſupfluitatuz: ⁊ confert epilepſie vertigini: obliuioni ⁊ paraleſi iuuamentuz magnuz: et dolori ſplenis renuz veſice: et matricis: et egritudinibus neruoꝝ ⁊ iuncturarũ frigidis: podagre et dolori dorſi: et genuuz. Eſt ãt eius aliud qꝺ fit a nã: et ꝑfert illud minera: alias mare: et eſt locus manationis eius

in iſulis: et ſcopulis maris: et vocatur napta. Cuiꝰ tres modi ſunt. eſt enī quoddam ſubalbidum: ⁊ quoddam ſubrubeum tenue: ⁊ aliud groſſum ſubnigruz. Subalbidum vero eſt melius aliis. Subrubeum eſt poſt illud. Aliud vero poſtea. Et eſt aliud qđ fit ab arte: ⁊ modus operationis eius eſt. Accipe ex lateribus antiquis multe antiqtatis: ⁊ ꝓprie factis ex terra rubea: ⁊ cōminue eos in fruſta: ⁊ accende ſuper eos ignē carbonum ſine fumo vſq; dum inflāmentur: ⁊ rubeant. Deide ſubmerge eos ī cōca plena oleo de alcbicbil: aut oleo antiquo claro. vſq; dum imbibantur imbibitiōe vltima: ⁊ pone in cazolis: ⁊ permitte exiccari per ſe: poſt illud cōminue eos cōminutione vltima: ⁊ pone in cazola: ⁊ ſigilla orificiuz cazole cū orificio elembici. ⁊ ſigilla cum luto alchimiſtarum. ⁊ pone in fornace: cuius ignis ſint prune: ⁊ coquatur vſq; dum diſtillet oleum: et tu ordinabis vas ſub roſtro elembici in qđ fluat oleum. Deinde reconde illud: et ſtringe orificium vaſis in quo recondis: ⁊ adminiſtra vbi oportz: et quanto antiquius tanto melius.

¶ Joannis nazareni filij Meſue grabadin medicinarum vniuerſalium explicit.

¶ Particularium autem medicinarum cum dei auxilio librum incipiemus qui eſt ſequens.

¶ Oleū philoſophoꝝ ē magne efficacie. ⁊ virtutis: ⁊ đnominaꝛ a philoſophis oleū de lateribꝰ ⁊ ſoluz a qbuſdam habeꝛ in vſu. ⁊ ibi magiſtraliꝛ ꝑparatū reperiꝛ. ⁊ modus ꝯpōnis eſt. naz recipiūtur fruſta parua antiquoꝝ lateꝝ ignita. ⁊ pluries extinguunꝛ in oleo oliuaꝝ. deinū ꝑdicta fruſta cuz oleo ad alēbicū ponunꝛ ſic diſtillādo. ⁊ oleū diſtillatū qđ eſt ſubtiliſſimū in cōplexione ⁊ vtute. ⁊ ponitur cum oleo balſami: ⁊ habet ꝯſiles operationes ⁊ ſepe loco eiꝰ aſſumimus tale oleuz. ¶ Et hic eſt finis duodecime diſtinctionis ⁊ totiꝰ antidotarij Meſue.

¶ Explicit expoſitio Chriſtofori Georgij de honeſtis de florētia ſuper antidorario Meſue.

Somni prouocatiuum.	In dolore auris.
In catarro frigido	Epaticum.
Pro catarro calido	Pro colica.
Pro epilepſia.	Diſſinteria.
Pro alienatione	Suppoſitoria acuta.
Sternutatoria.	Peſtilentie.
Cordiale.	

¶ Seqꝛ đ ſacellis caputpurgātiis epithymatibꝰ ⁊ cliſteribꝰ.

Saccellum capitale in

calidítate nō multū intenſū. ℞. floꝝ roſaruz: florum camomille ſticados: maiorane: macis: nucis muſcate: calamenti: thuris: garioſiloꝝ. ań. ʒ. iii. fiat puluis ſubtiliſſimus. ⁊ in pāno lineo fiat ſacculus rotūdꝰ: ⁊ caleſiat ad fumū thuris: aut croci: aut cinamomi: ⁊ ieiuno ſtōaco ponaꝛ ſup caput. ⁊ eſt ꝯueniēs ad deſiccandū mařias catarrales deſcendētes ad partes gutturis ⁊ pectoris. Et eſt calefactiuū male ꝯplexiōis frigide cū mařia ⁊ ſine materia: ipſiꝰ capitis ꝑmiſſa aliquali euacuatione. ⁊ tale ſaccellum multum eſt in vſu. nam inter alios duos tenet medium.

¶ Saccellum aliud capitale intenſioris caliditatis ꝙ ſupradictum. ⁊ eſt magis ꝯueniēs in paſſionibꝰ capitis de materia mřte frigiditatis. vñ confert his q in ſomno ꝓfundanꝛ. ⁊ apopleticis ꝑmiſſa eūone corporis ſi eſt poſſis. ℞. roſaꝝ: floꝝ camomille: ſticados: maiorane: nucis muſcate: piꝑis nigri ⁊ lōgi. Nigelle iuniꝑi. ań. partes eqles. qdam addūt de fimo colūbino. ⁊ eſſet cōueniēs in catarro groſſo ⁊ multū frigido: illū ſubtiliādo reſoluēdo ⁊ deſiccādo. fimus colūbinꝰ aſcēdit ad gradū tertiū caliditatis.

¶ Saccellū aliđ capitale ad aliqualē tendēs frigiditatē ꝯferēs catarro ſubtili calo. vnde ꝯfert ad malā ꝯplexionē calidā capitꝪ: ⁊ ad ſupfluas vigilias a tali mala ꝯplexiōe ꝓuenientes: vel a flegmate ſalſo fluido ⁊ ſubtili. ℞. roſaruz: floꝝ camomille: ſticados: nucis muſcate: violaꝝ: florum nenufaris: corticū citri: myrti: ſandaloꝝ vtriuſq; corticū papaueris albi. ań. partes eqles. fiat ſacculus. ⁊ fiat ſuffumigatio cū thure: ⁊ aq̄ roſarū. ¶ Inunctio ad caput in ꝑncipio alienatiōis in febrib⁹ acutis. Recipe ſucci lactuce vel ſempuiue. ℥. vi. olei roſati recenter facti. ℥. ſ. alias. ʒ. iiii. aceti paꝝ. miſce: ⁊ pecia madefacta in eo ponaꝛ ad frontē. Item iunctio poſita ſup in ſirupo đ papauere. Itē vnguētū populeon.

¶ Sternutatoria q̄ cōiter ſunt in vſu: fiunt ex elleo albo puluerizato vel ex piꝑe nigro attracta ꝑ nares in parua q̄titate tn̄.

¶ Caputpurgia que cōiter ſunt ī vſu. ⁊ ꝑmo leue fcm̄ ex aqua ſanſuci diſtillati ſub actuali caliditate ꝑ nares attracta: fortiꝰ vero fit ex ſucco radicū ſicle. i. bliteꝪ. ⁊ iſtđ ē ſatꝪ acutū ⁊ mordificatiuū. attrahit. n. materias flegmaticas ꝯtentas in capite ⁊ cerebro ꝑp caliditatē ⁊ acuitatē q̄ eſt in cortice extrīſeco. fortiꝰ vero ⁊ tertio fit ex ſucco ciclaminis. i. panis porcini. ⁊ eſt acutiſſimuz valde: ſ; due aut tres gutte ſufficiūt ad hoc capite ad poſteriora declinante ꝓpter eius acuitatē aut mordicationē. Et ſi duo licinia ſubtilia lōgitudinis triū digitoꝝ ex ipo in naribꝰ imponanꝛ ſtatī ſternutatōeꝪ ꝓuocant cuz eūone viſcoſitatū acetoſarū ⁊ flegmaticarum in copia magna q̄ longo tpe durāt. Eſt ⁊ aliud ſternutatorium ſiue caputpurgiū mediū in vtute inter illa iam dicta aq̄ vitis. Et nota regulariꝛ operando ſp debent fieri ſtomaco vacuo exiſtēte a cibo ⁊ mūdificato corpore cū medicina ſolutiua.

¶ Pomū odoriferū ꝓ tpe peſtilētie ſpāliter adinuentuz ⁊ ꝑncipaliꝛ. ℞. laudani. ℥. i. ſ. Storacis liqde. ʒ. iii. behen albi ⁊ rubei: roſarū rubearū. ań. ʒ. iiii. myrre: folioꝝ rute garioſiloꝝ. ań. ʒ. i. ſ. ſandaloꝝ alboꝝ rubeoꝝ ⁊ citrinoꝝ. ań. ʒ. iii. cāphore. ʒ. ii. ligni aloes: calami aromatici: ſucci valeriane. ana. ʒ. i. ſ. muſci: ambre. ana. ʒ. ſ. corticum citri. ʒ. i. Confice cum aqua roſata. ⁊ ſucco buglosse vel melliſſe cum modico mucilaginis factis pulueribus de oībus ſupraſcriptis. ⁊ bene incorporatis vt decet.

¶ Diſtillatio olei bulliti ī cepe ꝯcauo: olei dico đ amigdalis amaris ꝯuēit dolori auris fcđ a cā frida viſcoſa vel frigida vētoſa. ⁊ anodinū ibi ꝯueniēs ē diſtillatio piguedis pulli cū modico croci.

¶ Epythima cordiale tēperatū ꝯuenit in đbilitate vtutis vitalis cor ꝑncipaliꝛ ꝯfortādo ſpūs puros ac claros faciēdo caliditatē ſupfluam remittēdo. ⁊ maxime in diſpōnibus peſtilētie ⁊ venenoſis: ⁊ in febrientibꝰ febribꝰ acutis itenſiue caliditatis. ⁊ vſus eius đbet eē ꝑmiſſa eūone ꝯuenienti. ℞. aq̄ bugloſſe: melliſſe. ań. ℥. iiii. aque roſate. ℥. viii. vini albi odoriferi. ℥. ii. ſandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ. ana. ℥. ſ. roſarum: coralloꝝ rubeoꝝ: corticū citri: behen albi ⁊ rubei: ſirici tincti in grana: oſſis de corde ceruí. ana. ʒ. i. croci: cinamōi: garioſiloꝝ xiloaloes. ań. ʒ. ſ. ābre. ℈. i. Et qdā addūt modicū muſci: ſ; nō eſt ꝯueniēs ī diſpōne febrili. miſce. ⁊ cū panno tīcto in grana ſub tepida caliditate poniꝛ ſup mamillaz ſiniſtram.

¶ Epythima cordiale frigidū magis ꝯueniēs in febribꝰ intenſe calidis ⁊ venenoſitatibus. ℞. aquarū bugloſſe: melliſſe: endiuie. ana. ℥. vi. aq̄ roſate. ℥. v. roſarū: coralloꝝ: corticū citri: oſſis de corde ceruí: ſirici tincti in grana. ań. ʒ. i. croci: cinamomi: garioſiloꝝ xiloaloes. ana. ℈. i. cāphore. ℈. ii. miſce ⁊ vtere vt ſupra.

¶ Saccellū cordiale ꝯueniēs in ſupraſcriptis diſpōnibꝰ. Recipe ſandaloꝝ alboꝝ: ⁊ rubeoꝝ. ań. ʒ. ii. Floꝝ bugloſſe: boraginis: melliſſe. ań. ʒ. i. behen albi ⁊ rubei. corticū citri: ſirici tincti in grana: oſſis de corde ceruí. ana. ℈. ii. croci: cinamōi: garioſiloꝝ: xiloaloes: ana. ʒ. ſ. ambre. ℈. ſ. Et qdam addunt modicū muſci. fiat puluis ſubtiliſſimus. Et īponaꝛ in ſirico tincto in grana ad formā ſaccelli. ⁊ tale ſaccellū cū infuſione aq̄ roſate: ⁊ vini odoriferi diutiꝰ pōt retineri ſup cor: ⁊ tale ē magis ꝯueniēs tuſſientibus: ⁊ habētibus pectꝰ ſtrictū regulariꝛ operādo ꝙ epithymata.

¶ Epithyma. i. epaticū ꝯueniēs ſupflue calefactiōi poſt corporū euacuationē ⁊ ante cibi aſſumptiōeꝪ. ℞. aque endiuie. ℥. x. aq̄ roſate. ℥. iiii. aceti vini albi. ℥. i. ſandaꝛ. alboꝝ ⁊ rubeoꝝ. ań. ʒ. ſ. roſarū: coralloꝝ: ſpodii. ana. ʒ. i. miſce: ⁊ fiat epithyma cū panno lineo. Utimur tn̄ quādoq; poſt ſupfluā calefactionē epatis hoc vnguēto ꝑmiſſo epithymate: ⁊ facta cōdecēti abſterſione. Recipe olei violati multotiēs cū aqua endiuia abluti. ℥. ii. aceti vini albi. ℥. ſ. ſucci lactuce. ℥. i. ſandaloꝝ alboꝝ. ʒ. i. roſarū: coralloꝝ: ſpodii. ana. ʒ. ſ. fiat vnguentū molle cū modico cere. ¶ Cliſtere aūt ꝯueniens epilepſie: apoplexie: torture oris. ⁊ ſpaſmo: ac paraliſi factis a materia frigida. Recipe aniſi. feniculi. ameos: cartami: cētauree: floruz camomille: agarici. ań. ʒ. ii. vſq; ad quatuor. fiat đcoctio ſufficiēs: ⁊ colature addaꝛ ierepigre. ℥. i. mellis ꝯmunis ℥. ii. benedicte. ℥. ſ. olei cōis ⁊ ſalis q̄tum ſufficit. Et quandoq; loco agarici aſſumimꝰ de turbith. ⁊ cū querimus magis acuere

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-193437-p0156-6
DFG